

Tranås/Ydre Släktforskarförening

Medlemsblad våren 2019

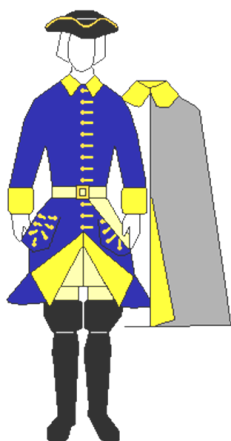
Kallelse till föreningens årsmöte

Sidan 6

Följ med på utflykt till Röttle by

Sidan 3

Karolinen
Nils Klint som stred
med Karl XII
vid Poltava

Sidan 8

Ted Rosvall medverkar
under Amerikaveckan

Sidan 5

Projektet
Sveriges Dödbok

Sidan 4

Dikter av Teodor i Snararp

Sidan 10

Ordförandens tankar

”Lycka är att kunna se det stora i det lilla”. Mycket kloka ord som vi läst då och då i olika variationer. Jag tror att det ligger mycket i detta och att det är en förmåga som många idag tyvärr har tappat. Men det har inte vi släktforskare! Det finns väl inte mycket som kan mäta sig med den lycka en släktforskare upplever när man efter dagar eller veckor (eller år) av letande finner en person, datum eller plats. Man blir glad, upphetsad och hjärtat slår fortare. Och man vill gärna berätta för andra om den upplevda lyckan. Då är det lite synd att allt fler sitter ensamma på sin kammare framför sin dator.

Det är jättebra att allt fler gamla dokument och böcker nu finns lätt tillgängliga via Internet. Men samtidigt tråkigt om man bara sitter själv och inte kan få uppleva den glädje som det innebär att kunna dela lyckan över något nyfunnet. Det är givetvis naturligt med den utvecklingen, men jag hoppas ändå att fler vid sidan av det egna ensamma forskandet ska passa på att också träffa andra släktforskare. För att dela glädjeämnen, utbyta erfarenheter och lära av varandra.

Vår förenings olika möten och arrangemang är utmärkta tillfällen att träffas. Passa också på att komma till vår föreningslokal på tisdagskvällar. Då är det öppet hus för alla medlemmar med möjlighet att träffas och lära av varandra. Samt kunna använda föreningens datorer och annat material som finns i våra arkiv. Se sista sidan för mer information!

I anknytning till lyckan över något nyfunnet, vill jag också peka på den outtömliga skatt som alla kartor kan innebära. Jag satt tidigare idag och sökte igenom några gamla kartor med hjälp av förstoringsglas. Plötsligt så fick jag se det! Namnet på vår gamla släktgård, med gammal stavning, bredvid en liten gårdssymbol. Pulsen blev inte lägre när jag såg rubriken till kartan – ”Handritad karta från 1645, troligen av lantmätare Johan Wärnschöld”. Tänka sig att en lantmätare för nästan 375 år sedan, satt och på kartan ritade in den gård som fortfarande ligger kvar där! Det är en hisnande tanke.

Jag vill därför uppmana alla släktforskare att upptäcka kart-skatten! Mycket finns digitaliserat hos Lantmäteriet och Riksarkivet (Digitala forskarsalen) vilket alla utan kostnad kan ta del av. Många kartor finns tryckta i olika böcker, både rena kartböcker och olika hembygdslitteratur. En hel del finns på Landsarkiven och olika centrala arkiv. Och mycket finns i våra egna och släktingars gömmor. Försjunk i kartorna, gärna med hjälp av ett förstoringsglas. Om du inte hittar just din egen gård eller stuga, så njut ändå av allt annat som kartan berättar och inte minst av den ofta mycket vackra och konstnärliga utformningen!

I styrelsen har vi strävat efter att vårens och sommarens program ska innehålla ett varierat utbud av ämnen och aktiviteter och vi hälsar alla varmt välkomna! Vi syns!

Lasse Karlsson
Ordförande

Undertecknads farfar med två av sina barn. Fotot taget ca 1919.

*Detalj ur skifteskarta från 1855.
Husens läge innan utflyttning.*

Ett stort Tack!

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till våra annonsörer för ert stöd till föreningens verksamhet. Vi vill också tacka de personer, ingen nämnd och ingen glömd, som på ett eller annat sätt skänker gåvor till föreningen.

Medlemsavgiften

Ett inbetalningskort medföljer medlemsbladet och vi är tacksamma om du betalar avgiften så fort som möjligt. Notera namn och adress i samband med betalningen så får vi också en koll på att du inte har bytt adress.

Du kanske har någon släkting, bekant eller granne som också skulle ha glädje av att vara med i Släktforskarföreningen. Tipsa dom gärna!

Program våren 2019

DNA-café

Onsdagen den 20 februari kl. 18.30

Vi träffas, diskuterar och delar erfarenheter kring DNA inom släktforskningen. Alla intresserade är välkomna, vare sig du är okunnig, nyfiken eller erfaren. Torbjörn Aronsson håller i kvällen. Kaffeservering.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Föreningens Årsmöte

Lördagen den 16 mars kl. 15.00

Per Ulfso som varit med om planeringen av Tranås 100-årsjubileum medverkar. Han berättar om Tranås historia samt om böckerna som tagits fram till jubileet. I övrigt årsmötesförhandlingar och kaffeservering. Se också kallelse sid 6.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Studiebesök på Tranås-Posten

Torsdagen den 28 mars kl. 18.00

Vi besöker vår lokaltidning Tranås-Posten. De berättar om tidningens historia, samt även lite om hur en tidning produceras idag. Vi dricker en kopp kaffe och får även möjlighet att titta i deras arkiv med gamla tidningar.

Samling på tidningens redaktion på Storgatan 20 i Tranås.

Föredrag med Claes Westling

Lördagen den 6 april kl. 14.00

Historiker Claes Westling från Landsarkivet i Vadstena berättar om vad man kan hitta om våra bygder i arkivet. Claes har mångårig erfarenhet av arkivmaterial. Han går igenom vilket källmaterial som finns på Landsarkivet, både sådant man använder i släktforskningen och i annan hembygdsforskning. Ett samarbete med Torpa Hembygdsförening och Biblioteket i Österbymo.

För de som vill samåka till Österbymo, samlas vi kl 13.15 utanför föreningslokalen i Tranås.

Plats: Biblioteket i Österbymo

Industrins utveckling i Tranås

Torsdagen 25 april kl. 18.30

Med anledning av kommunens 100-årsjubileum får vi höra berättelser om den tidiga industrins utveckling i Tranås. Med fokus på trämöbel- och pälsindustrin som dominerat näringslivet här. Bland annat medverkar Gustav Johansson, son till legendaren "Skind-David".

Kaffeservering.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Utflykt till Röttle by

Lördagen den 18 maj, samling kl. 10.00

Vi åker till Röttle söder om Gränna där Agneta Börjesson guidar oss runt i den gamla byn och utmed ån upp till Rasmus kvarn.

Kostnad 50 kronor. Tag med kaffekorg! Vi samlas kl. 10.00 på Parkhallens parkering i Tranås för samåkning. Anmälan till Lasse Karlsson tel. 072-321 61 59 eller lassektranas@gmail.com senast 12 maj.

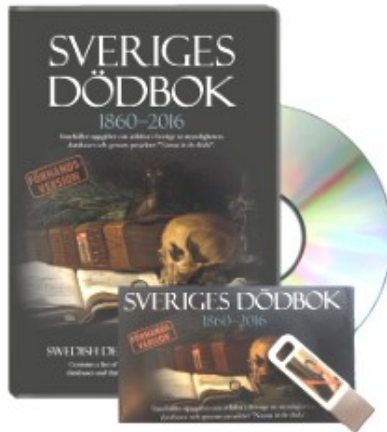
Sveriges Dödbok

Sveriges dödbok är Släktforskarförbundets största projekt och har hittills utkommit i sju upplagor. Den senaste som kom straxt före jul 2018 innehåller över 3,5 miljoner helt nya poster, varav ca 500 frivilliga, där jag är en, i projektet "Namn åt de döda" har registrerat nästan 3,3 miljoner poster från åren 1860-1900. Dessutom har databasen kompletterats med ca 1,5 miljoner poster från åren 1901-1970. Åren 2014-2016 har hämtats ur myndighetsregister. Sveriges dödbok sträcker sig nu alltså från **1860-2016**. En oerhört användbar resurs.

Jag har deltagit i detta projekt sedan version 5 när förbundet beslutade att utöka dödboken att sträcka sig från 1901 fram till nutid, version 4 sträckte sig från 1947-2006, men version 5 beslutades börja från 1901. Els-Marie Persson och jag startade med detta 2007, och det var ett digert arbete. Enbart Säby socken (med Tranås stad) 1901-1946 innehöll 4785 poster, och mycket av arbetet måste göras på Landsarkivet i Vadstena eftersom en del dödböcker och församlingsböcker låg inom sekretessgränsen på 70 år. När vi var klara med Säby, Adelöv och Linderås så tröttnade orken. Efter något år så började jag registrera igen, nu endast med material som fanns tillgängliga via Arkiv Digital så att man kan jobba hemma vid datorn när man har nån timme över. Projektet har sedan fortsatt bakåt i tiden och nu släppt version gäller 1860-2016. Just 1860-1900 var mycket spännande för Säby

Foto: Lasse Karlsson

socken eftersom det är under denna period som Tranås uppstår. Projektet fortsätter nu ännu längre tillbaka och just nu registreras 1830-1859, det kommer alltså att komma även en version 8 av Sveriges dödbok.

Projektet pågår och kan följas på nedanstående länk. Vill man hjälpa till så kan man via denna sida adoptera en församling och man får då instruktioner om hur det går till och man får även tillgång till en privat Facebook-grupp där man kan lösa problem som uppstår. <https://www.genealogi.se/forbundet/nadd>

Intressant i Tranås socknar

Perioden 1830-1859 är också intressant speciellt för Säby socken eftersom prästen ibland skriver utförliga små berättelser, men även kortfattade noteringar innehåller fakta som kan locka till vidare forskning. Några exempel.

Adelöv död 1837-12-20

Sven Håkansson, Hemmansägare i Bollarp. Född i Adelöv den 16 Maj 1798. Afrättad vid Hullaryds tingställe för dråp. 39 år, Gift man.

Säby död 1830-06-29

Johannes Gustafsson

Frälsehemmansägare i Bredstorp. Född i S:n 1781 1/4 På färden till marknaden i Linköping stannade han jämte bonden Johannes Samuelsson i Bredkärr vid Tranås Qvarn där de båda överlastade sig med brännvin, varpå Johannes Gustafsson mycket var begiven. Trots sitt tillstånd begåvo de sig däriifrån och efter en 1/2 timmas förlopp fanns Johannes Gustafsson död på landsvägen straxt på denns sidan om Kimarp, och Johannes Samuelsson hos honom,

utan förmåga att kunna göra reda för dödsförloppet. På anmälan härom kos K. Befallningshavande förordnade Prov. Läkaren Herr Dr. Ljungberg att förätta obduktion som skedde d 20 Juli, varvid ingen yttre åkomma syntes såsom dödsorsak men att överlastandet vållat döden, då ingen hjälp och biträde för ögonblicket erhöles. I anledning av att detta som genom flera vittnen upplystes vid extra tinget å Sätthälla d 20 Juli dömde N. Vedbos häradsrätt att Johannes Gustafsson skulle i tysthet begravas som också verkställdes sagde dag d. 24 juli. Lämnar änka och 1 son efter sig.

Foto: Lasse Karlsson

Säby död 1833-06-09

Robert Jonathan Schmidt

Oeconomie Inspector på Gripenberg, född d. 12 Juni 1808 i Weissenfels i Hertigdömet Sachsen, der fadren var Super Intendent. Kom till Sverige och hit 1831, att hos Hr Baron Hermelin införa Sachiska Landtbruks Skötsel, såsom egande grundliga insikter i denna Vetenskap. Kom 1832 oförskyllt i ett sådant förhållande till bemalte Baron, att han skildes från all befattning och indrogs i en rättegång, som ej var slutad vid hans död som timade på Sätthälla Gästgifvaregård, dit han dagen förut, från Gripenberg utvräkt, tagit sin tillflykt då döden redan var i faggorna. Undersökning härom är anhängig vid Domstolen, efter

föregången anbefalld Obduction.
Efterlemnad Hustru och 1 Dotter.
Lungsot. 25 år och 3 månader.

September – November 1857 Säby socken.

Under dessa månader härjar en epidemi med Rödsot (Dysenteri) i Säby socken, ca 150 barn dör under dessa månader och vissa familjer mer eller mindre raderas ut. T.ex. torpet Malinskog under Norraby där alla 6 barnen i åldrarna 3 – 14 år dör under dagarna 9 – 16 Oktober. Noteringarna i dödboken är mycket kortfattade men innehåller en oerhörd tragik.

Anders Johansson

Källor:

Säby C:7 (1821-1849)

Säby C:8 (1844-1855)

Döde 1857		Oktober Månad	
Carl Johan p. 556	15.18	Barn af torpet Johan Jakobson från Torp Malinskog under Norraby	Rödsot. 14. Barn.
Anna Sofia p. 556	15.20	Barn af torpet Johan Jakobson från Torp Malinskog under Norraby	Rödsot. 6. Barn.
Hedra Charlotta p. 556	16.18	Barn af torpet Johan Jakobson från Torp Malinskog under Norraby	Rödsot. 13. Barn.
Emma Christina p. 556	16.20	Barn af torpet Johan Jakobson från Torp Malinskog under Norraby	Rödsot. 8. Barn.
August p. 557	16.18	Barn af torpet Johannes Fredrikson från Åkerlund under Bräcken Norrbygd	Rödsot. 10. Barn.
Johannes Fredrikson p. 557	15.2	Barn af torpet Anders Magnusson Barnområde	Rödsot. 31. Gf.
Emma Charlotta p. 222	15.18	Barn af C. Carl Johan från p. 556 Barnområde	Rödsot. 9. Barn.
Hedra Carolina p. 553	17.23	Barn af torpet Johannes Fredrikson från Åkerlund under Bräcken Norrbygd	Rödsot. 10. Barn.

Dödboken för Säby socken under några månader på hösten 1857, visar hur hårt epidemin med rödsot slog i församlingen.

Amerikaveckan 2019 i Ydre och Kinda

Från våra bygder skedde en omfattande och tidig utvandring till framförallt Nordamerika. Redan i mitten av 1800-talet gav sig de första emigranterna iväg. Mängder av människor kom sedan att emigrera med önskan om en förändring i sina liv. De lämnade tryggheten för en annan verklighet de visste så lite om. Amerikaveckan handlar om människors drömmar, mod och viljestyrka. Det är ett evenemang som anknyter till våra bygders historia men har vuxit till en vecka som till bredden är fylld av underhållning och aktiviteter för alla åldrar. Dåtid och nutid möts genom teater, musik, båtturer, föreläsningar, guidade visningar, utställningar, barnaktiviteter, utomhusbio och mycket, mycket mera.

Amerikaveckan är ett samarbete mellan Ydre och Kinda kommuner och ett antal föreningar, bland annat Tranås/Ydre Släktforskarförening.

2019 genomförs veckan mellan 19 och 26 juli.

Det fullständiga programmet är inte spikat ännu, men du kan söka senare i vår på "Amerikaveckan" för att veta mer.

Vår egen förening har dock redan planerat två programpunkter som du kan lägga in i almanackan.

Tisdagen 23 juli kl. 16.00

Ted Rosvall berättar

Den kände släktforskarprofilen Ted Rosvall berättar om sitt eget letande efter en försvunnen person i USA och visar praktiskt hur man söker efter emigranter. Kaffe.

Plats: Biblioteket i Österbymo Entré: 50:-

OBS! Begränsat antal platser.

Förköp hos Släktforskarföreningen och på Biblioteket.

Torsdagen 25 juli kl. 15.00-18.30

Släktforskningshjälp

Släktforskningshjälp för alla intresserade där vi bland annat visar emigrantforskning.

Plats: Biblioteket i Österbymo. Kaffe. Kostnadsfritt.

**Aronssons
Blomsterhandel**

Storgatan 36, Tranås
Tel 0140-12736
www.aronssonsblommor.se

**LK Pension &
Trygghet**

072-321 61 59

Pensionshjälp ☐ Enklare familjejuridik

Kallelse till ÅRSMÖTE med Tranås/Ydre Släktforskarförening

Lördagen den 16 mars kl. 15.00 i föreningens
lokal Storg. 50 i Tranås

- ◆ Sedvanliga årsmötesförhandlingar enligt stadgarna.
- ◆ Dessutom 2:a beslutet om en stadgeändring (fr förra årsmötet).
- ◆ Per Ulfsbo berättar om Tranås historia och jubileumsböckerna.
- ◆ Kaffeservering.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

För Tranås/Ydre Släktforskarförening 2018

Föreningens styrelse och förtroendevalda

Ordförande Lars Karlsson
Vice Ordförande Tom Wallberg
Kassör Solvig Wigén
Sekreterare Torbjörn Aronsson
Vice Sekreterare Anders Johansson
Ledamöter Sören Andersson
Lenore Andersson

Revisorer Lennart Ring
Gösta Sanfridsson

Revisorssuppleant Sven-Olof Friman

Valberedning Gerd Brisfjord Karlsson
Weimar Sjöstedt
Elisabeth Linderfalk

Bild från årsmötet 2018. Föredraget med författaren Hjärdis Levin lockade många medlemmar. Foto: Anders Johansson

Styrelsen har under året hållit 8 protokollförda möten.

Föreningen hade vid årets slut 296 medlemmar. Medlemsavgiften har varit 100 kr för enskild medlem och 50 kr för familjemedlem. Föreningen är medlem i Sveriges Släktforskarförbund.

Föreningens årsmöte hölls i föreningslokalen lördagen den 24 mars. Vid årsmötet valdes Lars Karlsson till föreningens ordförande. I övrigt blev det inga förändringar i styrelsen. Efter årsmötesförhandlingarna följde fika och därpå berättade Hjärdis Levin om sin senaste bok "Flickebarnet i sävlådan" – en tragisk historia från det fattiga Sverige". Ungefär 40 medlemmar deltog vid årsmötet.

Medlemsträffar och arrangemang

Under året anordnades 7 programpunkter inklusive årsmötet. Årets första möte hölls lördagen den 26 januari. Tema för dagen var bilder och digitalisering. Lars Karlsson ordnade en utställning med bilder från Tranås och Hembygdsföreningen bidrog med material. Hans Bjernevik var inbjuden som fotoexpert och höll ett föredrag med titeln "Digitala bilder i släktforskningen". 30 personer deltog

Torsdagen den 19 april hade föreningen besök av Johan Högquist, bördig från Ydre, som berättade om blommor och nyttoväxter som odlades förr. Även denna gång kom cirka 30 personer.

Lördagen den 26 maj gjorde föreningen en utflykt till grannkommunen Boxholm. Dagen inleddes med ett besök på Bruksmuséet där de kunniga guiderna Ingemar Nordström och Tore Sjö först berättade om brukets och samhällets historia. Efter Bruksmuséet gick färden vidare till Boxholms Säteri, där Johan Birath väntade för att berätta om Säteriets historia och dess roll i samhällets utveckling.

Den 26 September fick föreningen besök av Pia Lindgren från Jönköping. Hon berättade om sin bok "Familjen Danbom på Titanic", vilket är en fantastisk historia om släktingar som var med på Titanics första och sista resa.

Föredraget blev välbesökt med ett 40-tal personer som lyssnade till berättelsen.

Torsdagen den 18 Oktober var det berättarkväll då några av föreningens medlemmar berättade. Anders Johansson berättade om hur Tranås kom till i mitten av 1800-talet. Ove Rubensson berättade sedan historien om hur ångaren Per Brahe förläste på Vättern för nästan exakt 100 år sedan. Det var en mycket uppskattad programpunkt och lokalen var helt fullsatt med över 50 besökare.

Lördagen den 10 November anordnades traditionsenligt Arkivens dag med temat ”Glädje och fest”. I föreningslokalen fanns föreningens arkiv plus lite annat material tillgängligt. Gerd Brisfjord Karlsson berättade om ”Den gamla festplatsen Jumpalund” i Norra Vi socken. Även denna gång var det cirka 50 besökare.

Kursverksamhet och forskning

Under våren 2018 pågick en fortsättningskurs i släktforskning med sju deltagare.

Den 11 april anordnade föreningen en kväll öppen för alla med rubriken ”Prova på släktforskning”.

En kurs med rubriken ”Forska kring ditt hus” genomfördes under våren med 18 deltagare vid 4 tillfällen. Kursen blev en succé.

Under hösten 2018 hölls en nybörjarkurs med 11 deltagare. Dessutom anordnade föreningen en endagskurs i läsning av gammal text. Det är Gerd Brisfjord Karlsson, Irene Nordell och Eva Andersson som med inspiration och kunnskap ansvarat för kurserna.

De släktforskare som samlats i ett Forskarkafé cirka en gång i månaden fortsatte att träffas under året. Det är en grupp som tycker det är viktigt att träffa andra forskare och att få diskutera frågor och annat som dyker upp när man forskar i hemmet.

Liksom tidigare år har våra lokaler varit öppna på tisdagskvällarna för medlemmar som vill använda materialet i vårt arkiv och träffa andra medlemmar. Ansvariga för detta har varit Jörgen Jonsson och Elisabeth Linderfalk.

Kulturstipendium

Föreningen tilldelades Ydre kommuns kulturstipendium 2018. Stipendiet innebär förutom äran att föreningen även erhåller 2000 kr. Stipendiet utdelades den 6 juni och 6 representanter ur föreningen var närvarande vid utdelningen. Föreningen känner sig hedrade över att ha fått ta emot stipendiet och hoppas kunna använda det för att ytterligare stärka släktforskningsintresset i Ydre kommun.

Släktforskardagarna i Växjö

Föreningen deltog vid Släktforskardagarna i Växjö med en egen monterplats. Vi upplevde en god respons från våra besökare och många kontakter knöts. Hjördis Levin fanns med i vår monter och sålde tillsammans med föreningen sin bok. Lokala böcker om Tranås och Ydre fungerade bra att sälja. Matssons CD-skiva och USB gick också bra. Fyndlådan var populär. Föreningen deltog dessutom vid förbundsstämman på fredagen med två ledamöter.

Övrigt

Ordföranden Lars Karlsson representerade föreningen vid firandet av Riksarkivets 400-årsdag i Vadstena.

Som ett led i vår verksamhet i Ydre kommun och för att informera om vår grundkurs i släktforskning har föreningen haft ett par prova-på-dagar i Österbymo i april och september månad.

Under året inköptes 1 ny bärbar dator med skärm och tangentbord för att ersätta en stationär dator.

Föreningen har fått en engångsgåva om 900kr. Vi har också fått olika kommunala dokument från en person i Linderås.

Slutord

Som helhet var 2018 ett mycket aktivt år. Medlemsantalet ökar och intresset för släktforskning är fortsatt stort. Vi ser en god uppslutning på våra medlemsmöten. En viktig del av vår verksamhet är att föreningens material ska vara tillgängligt för medlemmarna och att vi ska kunna erbjuda kurser och fler intressanta medlemsmöten. Även våra öppna möten som vänder sig till allmänheten, är viktiga för oss, inte minst för att locka nya medlemmar till föreningen.

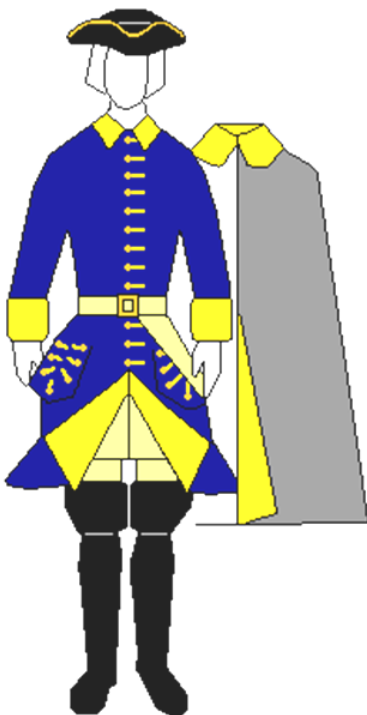
Styrelsens ambition är fortsatt att föreningen ska vara en tillgång för våra medlemmar och vi vill framföra ett stort tack till alla som under året bidragit till verksamheten.

Karolinen Nils Klint

Följande är en berättelse av Tranås-bon Palle Rosén om hans förfader (8 generationer) Nils (Nicolaus) Klint som stred under Karl XII. En ytterligare artikel om hur Nils själv upplevde sitt liv och sin tid som soldat kommer i nästa medlemsblad.

Kyrkoherde Ericus Klints och Judit Jönsdotter Ederas sjuätte barn föddes i Järnsnäs prästgård 1682 eller 1683 och döptes till Nils. 1692 sändes han av föräldrarna till trivialskolan i Jönköping, ett treklassigt läroverk. Nils tycks dock inte ha bedrivit sina studier med någon större brådska. Han tillbringade hela 10 år vid skolan. Samtidigt skedde saker inom storpolitiken, som blev ödesdigra för Sverige. Tsar Peter I av Ryssland och August II, kurfurste av Sachsen och konung av Polen, beslöt att anfälla det svenska riket. Till anfallsförbundet slöt sig även Danmark.

År 1700 kom krigsutbrottet. Bland dem som nu drog ut i kriget befann sig Nils äldre bror, kvartermästaren Daniel Klint (stupad vid Krakow 14/8

Karolinernas uniform. Efter Höglunds bok "Stora nordiska kriget 1700-1721 - Fanor och uniformer"

1702). Fram till 1708 gick kriget bra för Sverige. Danmark tvingades snabbt till fred, ryssarna besegrades vid Narva och redan 1701 kunde Karl XII föra över kriget till Polen. Under intryck av händelserna utomlands

Svenska arméns väg till Poltava. Efter Lars-Eric Höglunds bok "Stora nordiska kriget 1700-1721 - Fanor och uniformer"

bestämde sig Nils Klint för att bli militär.

På sommaren 1702 tog Nils anställning som mönsterskrivare hos kapten Lennart Bock, som skulle överföra en kontingent rekryter till armén i Polen. I mitten av augusti nådde man den svenska hären, som låg lägrad utanför Krakow. Många soldater hade stupat och behovet av nytt manskap var stort. Den 21/8 accepterade Nils att bli menig ryttare för rusthållet 94 Brötjestad i Jönköpings kompani av Smålands kavalleriregemente. Under hösten 1702 och våren 1703 medföljde Nils huvudarméns marsch längs Weichsel via Lublin till Warszawa. Den 24/4 1703 deltog han i slaget vid Pultusk, där det sachsiska kavalleriet besegrades. Detta var hans första större strid. Samma år bevittnade han intagandet av staden Thorn. Den 4/1 1704 blev Nils andre korpral och den 10/8 förste korpral. Tjänsten som premiärkorpral var knuten till korpralsbostället Holma i Tofteryds socken, Jönköpings län.

1704 åsåg han stormningen av Lemberg. Senare på året var han med i en strid vid Fraustadt, där en rysk styrka på 1 500 man nedkämpades. På våren 1705 samlades stora delar av det svenska kavalleriet utanför Warszawa då rapporter inkom om att en polsk armé närmade sig. En större spaningsstyrka i vilken Nils ingick utskickades mot polackerna, som på-

träffades vid Gura natten till den 20/6. Strid uppkom och nästan hela den svenska styrkan högs ned. Nils tillhörde det fåtal som lyckades ta sig tillbaka till Warszawa. Följande dag deltog han i ett fem timmar långt slag utanför staden, varvid den polska armén besegrades.

Nils Klint måste ha varit en både psykiskt och fysiskt stark person! Under resten av året deltog han i krigsoperationerna mot ryssarna vid Groudno. På nyåret 1706 fick Nils Klint underofficersgrad och förordnades att göra tjänst som kvartermästare (fanjunkare). Han deltog i striderna vid Lakowitz och Kletski varefter smålandsryttarna travade tvärs över Polen och in i Sachsen, där efterhand hela den svenska hären samlades för vila och reorganisation. August II av Sachsen hade nu slutit fred. För Karl XII återstod fienden i öster, Ryssland. På hösten 1707 uppbröt hären för fälttåget mot Ryssland. Den 1/4 följande år blev Nils ordinarie kvartermästare. Som sådan deltog han i slaget vid Holovzcyn den 4/7. Efter denna seger kunde svenskarna i september gå över den ryska gränsen vid Tatarsk. Sedan gick marschen allt längre in i Ryssland. Ryssarna använde sig av den brända jordens taktik och Karl XII tvingades allt längre söderut mot Ukraina för att komma in i oförstörda områden, där hären kunde proviantera. Så kom den fruktansvärda ryska vintern. Mängder av soldater dukade

under av svält och kyla. I ett utmärkt och bedrövligt tillstånd nådde armén Ukraina på våren 1709, där Karl XII började belägra staden Poltava. Medan belägringen fortskred började tsar Peter att dra samman en stor här norr om staden.

Ett avgörande slag var oundvikligt. I gryningen den 28/6 gick svenskarna till anfall mot det ryska lägret. Kavalleriet gick först och drev undan det ryska rytteriet, som förföljdes norrut. Men de svenska kavallerihästarna orkade inte varför förföljandet avstannade. Det ryska kavalleriet kom undan och började återsamla sig. Under tiden hade det efterföljande infanteriet kommit i oordning. Tsaren anföll. Delar av ryssarnas kavalleri återvände till slagfältet. Det svenska nederlaget var ett faktum. Bland de krigsfångar som ryssarna tog vid Poltava, befann sig kvartermästaren Nils Klint. Tre dagar senare kapitulerade hela den svenska armén sedan kungen satt sig i säkerhet och begivit sig till Turkiet. De svenska krigsfångarna fick nu marschera till Moskva och under ryssarnas jubel och hån paradera genom staden. Därefter sändes fångarna som tvångsarbetare till olika platser. Nils Klint fick tillsammans med 1 000 andra olyckliga vandra till svavelbruket Samara i Uralområdet. När denna kontingent 1714 överfördes till Moskva var endast ca 200 man i livet. Från Moskva fördes Nils senare till anläggningsarbeten i St Petersburg. Där befann han sig när freden slöts 1721.

I januari 1722 återkom Nils Klint till Sverige efter att ha varit hemifrån i nästan 20 år. Den 7/2 anmälde han sig för Krigskollegium i Stockholm. Han var tydligen i god vigör eftersom han återanställdes i Smålands kavalleriregemente. Sin kvartermästare tjänst kunde han dock inte återfå eftersom en annan hemvändande officer skulle ha denna. Nils fick nöja sig med sin gamla korpralsgrad med boställe i Holma nere i Tofteryds socken. Han fick dock behålla kvartermästares titel. Genast efter hemkomsten kom Nils även i kontakt med sin yngre

Slaget vid Poltava 28 juni 1709, det blodigaste i Sveriges historia. Vid lunch hade över 8000 svenskar mist livet och flera tusen var tillfångatagna. Målning av Pierre-Denis Martin 1726. Ryssarna till vänster på målningen och svenskarna till höger.

bror, Esaias Klint, som var härads-hövding i Norra och Södra Töre.

Redan på våren 1722 lyckades bröderna köpa tillbaka Fröviks Norrgård i Järsnäs. Gården, som var rusthåll för det småländska kavalleriet, hade tillhört föräldrarna. För tillfället kunde ingen av bröderna sköta gården varför den utarrenderades. Nils begav sig sedan till sitt korpralsboställe Holma i Tofteryd. I Tofteryd blev Nils vän med kyrkoherde Sven Pihlgren och hans hustru Beata Fiorin. I prästgården träffade han Beatas syster, Maria Catharina Fiorin. Tycke uppstod och på nyåret 1727 gifte sig Nils och Maria.

Maria Fiorin var dotter till framlidne prost Magnus Fiorin i Tolg. En annan syster till henne, Anna Brita, var gift med Sven Pihlgrens bror och efterträdare, kyrkoherde Enevald Pihlgren. På försommaren 1728 föddes deras första barn, en son som döptes till Erik Magnus. På sensommaren 1729 kom det andra barnet, dottern Sara. Förlossningen hade dock varit svår och Maria Fiorin avled den 29/8 i Holma. En månad senare dog även den nyfödda.

Nils Klint sökte tröst hos sina släktingar i Järsnäs. Han skrev även till Kungl Maj:t och bad om befordring, men fick avslag. I Järsnäs träffade han kyrkoherde Ananders dotter Anrika. Den 1/12 1730 gifte de sig. I detta äktenskap skulle fyra barn fö-

das. Den 1/4 1732 befordrades Nils Klint till ordinarie kvartermästare med boställe i Fagerslätt, Rogberga socken utanför Jönköping. 1734 bostatte han sig i Fröviks Norrgård i Järsnäs och började ägna sig åt jordbruket där. 1737 tog han avsked från kristtjänsten och erhöll kornetts titel. Samma år blev han ensam ägare till Frövik sedan han löst ut brodern Esaias. Nils Klint avled i Frövik den 22/9 1749, 66 år gammal. I sitt testamente hade han bestämt att änkan skulle sitta kvar i orubbat bo till sin död. Bouppteckningen efter Nils Klint visar att han vid sin död var ganska välbeställd. Behållningen i dödsboet sedan skulderna dragits ifrån uppgick till 1 547 daler silvermynt. Bland lösöret fanns diverse böcker: Själskatt, en tysk psalmbok, bibeln, Sveriges rikets lag och Krigsartiklarna. Änkan Anander bodde kvar i Frövik till sin död 1776. Redan på 1750-talet lät hon emellertid skifta arvet mellan barnen. Fröviks Norrgård gick till mågen Anders Falk, som snart sålde den.

Palle Rosén

Källor:

"Stora nordiska kriget 1700-1721 - Fanor och uniformer" av Lars-Eric Höglund.

"Klintarna, en livskraftig Smålandssläkt", artiklar av A Mollstadius i Jönköpings-Posten 1955.

Adressändring

Om du flyttar och ändrar adress är det viktigt att meddela Släktforskarföreningen! Eftersom vi inte registrerar födelseuppgifter eller personnummer för våra medlemmar, så får vi ingen automatisk uppdatering. Därför, slå en signal, skriv ett mail eller skicka ett brev till oss!

Berättelsens betydelse

Alla har vi en berättelse, en historia vi bär på eller en historia vi hört berättas av andra.

Vissa berättelser sitter kvar i vårt minne och vi vill höra den om och om igen, medan andra snabbt blir glömda. En berättelse vandrar vidare bland våra närmaste men också ut i världen till glädje för många. Hur villiga vi är att dela med oss av det vi hört eller själva upplevt, det bestämmer vi själva. Ingen berättelse är för liten att låta gå vidare, så berätta för barnen för barnbarnen eller på ett medlemsmöte i vår förening. Jag hade glädjen att få vara med på "Ivar i Galtås" tid. Han var en fantastisk berättare, en naturbegåvning i att fånga publikens intresse. Han kunde utan förberedelse ställa sig upp, ta fram sin stora näsduk, torka sig under näsan och sen kom berättelserna som pärlor på tråden. Han kunde konsten

att fångsla publiken med sina intressanta människoskildringar. Den konsten är inte många förunnat men vad gör det, vi gör det ju på vårt eget vis!

Föreningens "berättarkvällar" har verkligen bevisat att berättelser är populära inte minst bland släktforskare. Det finns knappast något bättre än att få plocka fram alla stolar som finns när lokalen fylls med folk som vill lyssna till berättaren. Den glädjen har släktforskarföreningen fått ha inte minst under hösten 2018. Våra träffar har verkligen varit välbesökta! Höstens tema blev olycksaliga båtar. Vi har lyssnat till historien om Titanics dramatiska resa och om Per Brahes förlisning på Vättern. Men som lite plåster på såren efter all dramatik fick vi ta en svängom på dansbanan Jumpalund som avslutning. Jag tror att den levande berättelsen är viktigare och populärare än någonsin när

Ove Rubensson berättar om Per Brahes förlisning för bl a Tom Wallberg. Foto:Lasse Karlsson

vi överöses med osanningar och annat på sociala medier. Så glöm inte att berätta er historia, den är ovärderlig!

Gerd Brisfjord Karlsson

Teodor i Snararps dikter

Tack vare Teodor Hultgren "Teodor i Snararp" finns vårt vackra Ydremål bevarat i diktform. Dikter som beskriver det ibland hårda livet i bygden men också naturen, människorna och högtiderna. Det är ett nöje att läsa hur han med hjälp av dialekten får fram en genuin känsla för sin hembygd. Teodor föddes 1870 i Snararp i Asby socken. Hans far var skollärare och organist, och Teodor hjälpte honom både i skötsel av fädernegården och vid undervisningen i skolan. Teodor gick i sin fars fotspår och avlade 1892 sin lärarexamen vid Folkskoleseminariet i Linköping. Sitt folkskolläraryrke fick han i Majorna, Göteborg och fortsatte där fram till sin pensionering 1931.

Teodor hade stor kärlek till sin hembygd och han var stolt över att tillhöra Sveriges kärna "bonnafolket". Med sina dikter ville han dels skildra bygdens innevånare men också bevara Ydres säregna språk.

I diktsamlingen "Stumpa å stöcke" år 1927 och "Glör" 1931 kan vi ta del av allt detta. Det är Teodors maka Berta Hultgren som gjort det möjligt att låta trycka dikterna och ge ut dem i bokform.

Jag har valt två dikter som båda handlar om flickor, fast på olika sätt! Skulle någon ha svårt för ordens betydelse lovar jag att ställa upp som översättare!

Gerd Brisfjord Karlsson
- med hjärtat i Ydre

FLECKER

Ja, flecker dä ä la ett faselit hie,
För sinne dä har di teminstninga nie.
Di blia mä öja å skratta mä mun,
Blir röa i syna å mjuka i knäa,
Men så kan dä hanna i nästa stunn,
di sprenger å gömmer saj böttomför träa.

Så glutta di fram, di otäcke asa,
Å gör saj så lea i syna sôm fasa
Å peka mä fingra, å så sär di "Tvi"
Nä, sanna dä sa en då allt lätta bli.

HEMBÖJDA

Ho ä sôm e blomma så fajer
Ho ä sôm e flecka så grann
Ho ligger i unneli dajer
därbotte ve Sommen på strann.

Å ôfta så tänker jag på 'na
Den trakta, där minna nu bor.
Ja skeljs inte gärna ifrå 'na,
Ho ä sôm ho vure mi mor.

E helsning ja te 'na vill skecka
I ol, sôm ja tror ho fösstår.
Ta mot 'na, to mot 'na mi flecka,
Du vet, att frå hjattat ho går!

Bild från "Sörgården" av Anna M. Roos

SV
Studieförbundet
Vuxenskolan

Tranås 0140-16304
www.sv.se/tranas

100 % FÖRNYBAR EL
Från vattenkraft och biobränsle

Skogs-Sara - ett fängslande och tragiskt människoöde

"Skogs-Sara var något av en myt, ett väsen som satte fantasin i rörelse. Hon höll till djupt inne i Österskogen, i en koja hon själv byggt av grannris. Inga vägar ledde dit, täta busksnår. Ogallrad småskog och stora klippblock omgav kojans åt alla håll. Där levde Skogs-Sara, och som få människor sett men alla kände till och hört talas om. Hon var folkskygg och lättskrämd, en stackars vilsen människospillra som dragit sig in i storskogens avskildhet, bort från all mänsklig gemenskap". Så skriver Margareta Lindström om Skogs-Sara i sin självbiografiska bok, *Jag var en herrgårdsflicka*.

Skogs-Sara hette egentligen Sara Margareta Netz. Hon föddes 18 November 1842 i soldatorpet Bäckhult under Näs i Rumskulla socken. Hon var dotter till soldaten Adolf Netz och Sara Samuelsdotter. När Sara var drygt elva år gammal förlorade hon sin mor och i övre tonåren drabbades hon enligt uppgift av hjärnfeber. Sjukdomen innebar att hon blev nästan döv, blind på ena ögat och hennes psyke påverkades också. I husförhörslängden noterade prästen att hon var blind och döv och med åren lade han också till "mindre vetande". Ett tragiskt öde eftersom Sara som barn av prästen tidigt fick betyget "a" både i läsning och kristendomskunskap.

Sara trivdes troligen inte i hembygden bland människor som såg ner på henne. Hon gav sig ut på vandring och av någon anledning fastnade hon för de otillgängliga skogstrakterna norr om Boxholm, där hon under en klippa byggde en enkel koja. Myndigheterna i hemsocknen hämtade gång på gång tillbaka henne, men hon återvände alltid de sju milen till sin koja i Ekeby socken. Samtidigt som en del människor såg ner på eller var rädda för henne, fanns det andra i Ekeby som hjälpte henne med mat och annat. 1883 födde hon en son, Frans Enoch, som döptes av prästen i Ekeby. Frans Enoch växte upp, blev skomakare och har flera nu levande ättlingar.

När Sara hämtades tillbaka till Rumskulla bodde hon till att börja med hos sin far och styvmor, där sonen också växte upp. När hon blev äldre placerades hon på fattigstugan (senare ålderdomshemmet) i Rumskulla där hon dog 1929.

Inspirerade av Skogs-Saras öde har föreningen Krafttaget i Boxholm med Per-Olov Turesson som initiativtagare gjort en film. Birgitta Wigforss har varit filmens regissör och manusförfattare. De flesta skådespelarna är amatörer från Boxholmstrakten och filmen blev klar i höstas. Jag hade själv förmånen att få se filmen och jag kan varmt rekommendera den! Alla har behållning av

Dramadokumentären om Skogs-Sara hade premiär i höstas. Merparten av skådespelarna är amatörer.

att se "Skogs-Sara – Sjumilasteg mot lyckan" inte minst när man är släktforskare. Skådespelarnas insatser är beundransvärda och filmen skildrar effektivt utsattheten hos en människa vid sidan om samhället för 150 år sedan. Filmen kommer att visas ytterligare en gång i Tranås någon gång under april månad. När datum är klart för visningen kommer vi att skriva om det på föreningens hemsida. Passa på att se den då!

Lasse Karlsson

Släktforskar dagarna 24-25 augusti 2019 i Borås

Släktforskar dagarna 2019 arrangeras i Borås den 24-25 augusti. Årets tema är "Kyrkans skatter". Intressant, dubbelbottnat och kan åsyfta både de historiskt ovärderliga föremål som finns i våra kyrkor och de skatter som under

seklerna kyrkan inbringade. För släktforskare utgör självfallet kyrkans bokföring av folket från slutet av 1600-talet fram till 1991 en viktig "skatt". Sverige är unika med sina födelse-, vigsel- och dödböcker samt husförhörslängder. Släktforskar dagarna 2019 äger rum i nyuppförda Borås kongress, mitt i Borås centrum med gångavstånd till flera hotell och restauranger. För program och annan information om årets Släktforskar dagar kolla framöver på arrangemangets hemsida: <https://sfd2019.se/>

Olov Mattssons CD/USB till försäljning

Föreningen har Olov Mattssons CD till försäljning. CD:n innehåller så gott som samtliga familjer i gårdar och torp i Asby, Norra Vi, Sund, Svinhult, Torpa och Västra Ryds socknar i Ydre kommun 1600-1930 talet. Tidarsrum, Kisa, Västra Eneby, Oppeby, Kättilstad, Hägerstad, Horn och Hycklinge socken i Kinda kommun 1600-1900 talet. Samt soldater med familjer i hela Ydre kompani och Ydre delen av Vifolka kompani. Pris 150:- + porto. CD:n finns nu även på USB-minne för 200:-. Vill du beställa så kontakta Gerd Brisfjord Karlsson: gerdbk@yahoo.se eller tel. 073-071 85 11.

Föreningens styrelse 2018 - 19

Fr. v: Anders Johansson, Tom Wallberg, Solvig Wigén, Sören Andersson, Lenore Andersson, Lasse Karlsson, Torbjörn Aronsson.

Ordförande

Lasse Karlsson
Tel. 072-321 61 59
lassektranas@gmail.com

Vice sekreterare, webmaster

Anders Johansson
Tel. 070-627 93 41
webmaster@tranasydre.se

Vice ordförande

Tom Wallberg
Tel. 070-587 27 49
tom.wallberg@hotmail.se

Ledamot

Lenore Andersson
Tel. 070-646 24 59
l.andersson@allt2.se

Kassör

Solvig Wigén
Tel. 070-223 94 64
wigen.sg@telia.com

Ledamot

Sören Andersson
Tel. 070-651 53 49
sand@allt1.se

Sekreterare

Torbjörn Aronsson
Tel. 073-901 28 19
tobbearon@gmail.com

Övriga funktionärer

Kursansvarig:

Gerd Brisfjord Karlsson tel 073-071 85 11
gerdbk@yahoo.se

Redaktionskommitté:

Lasse Karlsson tel 072-321 61 59
Gerd Brisfjord Karlsson tel 073-071 85 11
Torbjörn Aronsson tel. 073-901 28 19

Medlemsöppet

Tisdagar mellan kl. 17 - 20 till och med 16 april.

Som tidigare erbjuder vi föreningens medlemmar att ta del av allt som finns i vårt arkiv och våra datorer i föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås. Ett par värdar finns på plats och hjälper till när så behövs. Passa på att träffa andra släktforskare för en pratstund!

Fika finns för den som önskar. Här är värdarna för vårens tisdagar:

5 februari	Sören Andersson och Tom Wallberg
12 februari	Torbjörn Aronsson och Lasse Karlsson
19 februari,	Lasse Karlsson och Anna Tengwall
26 februari,	Torbjörn Aronsson och Anders Johansson
5 mars,	Tom Wallberg och Sören Andersson
12 mars,	Gerd Brisfjord Karlsson och Iréne Nordell
19 mars,	Gerd Brisfjord Karlsson och Eva Andersson
26 mars,	Gerd Brisfjord Karlsson och Iréne Nordell
2 april,	Torbjörn Aronsson och Anders Johansson
9 april,	Sören Andersson och Torbjörn Aronsson
16 april,	Lasse Karlsson och Anna Tengwall

Medlemsavgift 100 kr/år. Familjemedlem 50 kr/år
Föreningens plusgirokonto: 442188-9

Tranås/Ydre Släktforskarförening

www.tranasydre.se